

„Къжъ евине гитсинъ, ко бабасж гелсинъ,
 „Не олурса-олсунъ, рая чоджукъ булсунъ.
 „Буну дееджемъ, пара вереджемъ,
 „Ярджмъ едеджемъ, къжъ евлееджемъ.“
 Това той отвѣща, като суши баща,
 И така той направи, Християнска душа избави,
 Като пастыръ сущій и грыжа имущій
 За старо за младо, за сичко си стадо.
 Брава ему брава! тѣй му подобава.
 Многая му лѣта, мирная му лѣта,
 Богъ да го избави отъ злаго навѣта!

Помнѣж, когато и прѣдъ моитѣ дѣтински очи даскаль Пеню минаваше за ученъ човѣкъ, единъ пѣтъ (прѣзъ 1847 г.) Петко Рачевъ (тогива още така се наричаше той; на скоро взе да се подписва П. Р. Славейский, и по-сетнѣ Славейковъ), като землякъ—търновець—и мой познайникъ, вече момъкъ, на възраст съ 7—8 години по-голѣмъ отъ мене, взе да ме запитва: какво мислѣж за даскала си Пеня и считамъ ли го за ученъ, и когато азъ му отговорихъ утвърдително, той сопнато ми възрази: „Ученъ ли? Когато станешъ на неговитѣ години, ти ще знаешъ много повече, отъ колкото сега той.“ Покойния Славейковъ въ онова врѣме даскалуваше нѣкъдѣ въ селата и на по-много мѣста; искаше му се да даскалува въ родния си градъ, и вѣроятно е търсилъ да агитира измежду ученицитѣ, както и между гражданитѣ. Азъ се не сѣскахъ тогава защо ми даваше запитванията си за даскала Пеня; по-сетнѣ слушахъ само нѣкои граждани да казвахъ за него: „иска даскаль да ни бѣде; такова *остро желѣзо, свери демиръ*, намъ не ни трѣбва!“ И, дѣйствително, синътъ на Рача Казанджията, съ къдравата, като на арапинъ, глава момче, пѣргавия и дѣятелния отъ млади още години Славейковъ, прѣди да се установи и засѣди учителъ въ Трѣвна,⁹⁾ билъ е голѣмъ

⁹⁾ До 1849 учителъ въ Трѣвна бѣше даскаль Димитръ отъ с. Самоведени, постѣй уопенъ и енорияшки попъ въ Търново (попъ Димитръ стария), доста начетенъ, знаеше граматически българския езикъ и свободно прѣвеждаше всѣка църковна книга. На неговото мѣсто постѣи Славейковъ, и още отъ тогава датира нашето знакомство и кореспонденцията ни по народнитѣ работи. Купѣ писма негови оставихъ дома при избѣгването ми отъ Търново на 1862. На 1872, когато се завърнахъ, събрахъ ги въ единъ сандѣкъ наедно съ всичката търговска кореспонденция на пропадѣлата ни търговска къща и ги турихъ въ каменната мааза на къщата ни. Какво станахъ постѣй, не можихъ да удира. Какъ се че нѣмахъ до-